

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-01 iki 2020-08-24

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-12-08, i. k. 2016-28490

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONIŲ
SUTAUPYTOS ENERGIJOS APSKAIČIAVIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2016 m. gruodžio 5 d. Nr. 1-320
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi ir įgyvendindamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1) 7 straipsnio ir V priedo nuostatas:

1. T v i r t i n u Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. balandžio 10 d. įsakymą Nr. 1-33 „Dėl Valstybės mastu sutaupyto energijos kiekio skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. N u s t a t a u , kad šis įsakymas įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

L. e. energetikos ministro pareigas

Rokas Masiulis

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONIŲ SUTAUPYTOS ENERGIJOS APSKAIČIAVIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato sutaupyto energijos išteklių ir energijos (toliau bendrai – energija) kiekio (toliau – sutaupyta energija), įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, apskaičiavimo ir tikrinimo tvarką.

2. Sutaupyta energijos skaičiavimus atlieka ir tikrinimą vykdo viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Energetikos agentūra).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-340](#), 2018-12-17, paskelbta TAR 2018-12-18, i. k. 2018-20668

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

II SKYRIUS SUTAUPYTOS ENERGIJOS APSKAIČIAVIMO IR TIKRINIMO PROCESAS

4. Sutaupyta energijos apskaičiavimo ir tikrinimo procese dalyvauja:

4.1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija);

4.2. Valstybės institucijos ar jų įgalioti juridiniai asmenys, koordinuojantys, kontroliuojantys ar administruojantys efektyvumo politikos priemones (toliau – įgaliotosios institucijos), kurios pagal Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Stebėsenos tvarkos aprašas), nuostatas teikia informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių (toliau – efektyvumo priemonės) sutaupyta energiją;

4.3. Valstybės institucijos, atsakingos už energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių (toliau – efektyvumo politikos priemonės) įgyvendinimą ir (arba) stebėseną šiose srityse: energijos apmokestinimo, anglies dioksido apmokestinimo, finansinės paramos, finansinių priemonių, fiskalinių paskatų, standartų ir normų, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistemų, mokymo arba švietimo (toliau – įgyvendinančiosios valdžios institucijos);

4.4. Energetikos agentūra:

4.4.1. vertina valstybės institucijų ir energijos tiekėjų pateiktus skaičiavimus apie įdiegtų efektyvumo priemonių, kurių imamasi įgyvendinant efektyvumo politikos priemonę ir kurių rezultatas yra patikrinamas bei išmatuojamas ar įvertinamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, sutaupyta energiją;

4.4.2. atlieka ne mažiau kaip 10 procentų efektyvumo priemonių nepriklausomą tikrinimą;

4.4.3. informuoja Energetikos ministeriją apie sutaupyta energijos skaičiavimų ir patikrinimų rezultatus, teikia rekomendacijas dėl tolimesnių veiksmų, jei nustatoma, kad įgyvendinamos efektyvumo priemonės neužtikrins Lietuvos Respublikai privalomos sutaupyti energijos;

4.4.4. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl sutaupyta energijai apskaičiuoti reikalingų tyrimų ir (ar) apklausų organizavimo.

III SKYRIUS

SUTAUPYTOS ENERGIJOS APSKAIČIAVIMAS

5. Atliekant sutaupyta energijos skaičiavimus, naudojami:

- 5.1. Lietuvos statistikos departamento duomenys;
- 5.2. iš energetikos įmonių gaunami duomenys;
- 5.3. duomenys, surinkti įgyvendinant Stebėsenos tvarkos aprašo nuostatas;
- 5.4. kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse atliktų tyrimų ir (ar) studijų duomenys.

6. Sutaupyta energija gali būti išreiškiama galutinės arba pirminės energijos kiekiu tonomis naftos ekvivalento arba kilovatvalandėmis (tne arba kWh), naudojant perskaičiavimo koeficientus, nustatytus Stebėsenos tvarkos aprašo 2 priede.

7. Sutaupyta energija gali būti skaičiuojama efektyvumo priemonėms, energijos vartojimo efektyvumo didinimo programoms ir finansinėms priemonėms, efektyvumo politikos priemonėms, jei jų poveikis energijos vartojimo efektyvumo padidėjimui gali būti išmatuotas arba apskaičiuotas ir patikrintas.

8. Skaičiuojant sutaupytą energiją turi būti užtikrinama, kad kai efektyvumo politikos priemonių ar efektyvumo priemonių poveikis iš dalies sutampa, sutaupyta energija nėra skaičiuojama du kartus.

9. Efektyvumo priemonių sutaupyta energija skaičiuojama kasmet. Įgyvendintų efektyvumo politikos priemonių sutaupyta energija skaičiuojama nustatant bent du tarpinius laikotarpius iki 2020 m. gruodžio 31 d.

10. Vertinant efektyvumo politikos priemonių sutaupytą energiją atsižvelgiama į kiekvieno energijos tiekėjo, kuris turi sudaręs susitarimą su Energetikos ministerija dėl energijos sutaupymo ar dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo (toliau – dalyvaujančioji šalis), įgaliotosios institucijos ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos priimtą atsakomybę sutaupyti tam tikrą energijos kiekį.

IV SKYRIUS

SUTAUPYTOS ENERGIJOS SKAIČIAVIMO METODAI

11. Sutaupyta energija apskaičiuojama atsižvelgiant į:

11.1. sutaupytą energiją, kuri viršija naujų keleivinių automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas įgyvendinus atitinkamai 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 443/2009 (OL 2009 L 140, p. 1), nustatantį naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį, ir 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 510/2011 (OL 2011 L 145, p. 1), kuriuo nustatomos naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normos pagal Europos Sąjungos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį bei tam tikriems su energija susijusiems gaminiams taikomus reikalavimus pagal Europos Komisijos reglamentus dėl ekologinio projektavimo;

11.2. efektyvumo priemonių, kurios įgyvendinamos savanoriškai, nesinaudojant galima finansine parama ar kitomis paskatomis, sutaupytą energiją;

11.3. efektyvumo priemonėms įgyvendinti suteiktos finansinės paramos dydį;

11.4. klimatinės oro sąlygas, kai skaičiuojama pastatuose sutaupyta energija;

11.5. įgaliotųjų institucijų ar dalyvaujančiųjų šalių bendras veiklas, kurių tikslas – ilgalaikis produktų, įrangos ar rinkų pertvarkymas, siekiant aukštesnio lygio energijos vartojimo efektyvumo, nepažeidžiant Aprašo 8 punkto;

11.6. produktų, paslaugų ar priemonių diegimo kokybės standartus, nustatytus atitinkamuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose;

11.7. efektyvumo priemonių galiojimo trukmę – metais išreikštą laikotarpį, per kurį įgyvendintos efektyvumo priemonės turi energijos taupymo poveikį. Laikoma, kad energijai

taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizo įtaka ir švietimo bei konsultavimo įtaka yra vieneri metai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-220](#), 2017-08-25, paskelbta TAR 2017-09-12, i. k. 2017-14508

12. Vadovaujantis Stebėsenos tvarkos aprašu rengiant Pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitą (toliau – Ataskaita), sumuojama sutaupyta energija pagal skirtingas įgyvendinamas efektyvumo priemonės.

13. Vertinant sutaupyta energiją, pasiektą taikant efektyvumo politikos priemones, kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas, taikomi šie metodai:

13.1. energijai taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizo įtaka energijos suvartojimo sumažėjimui, kuri yra nustatoma:

13.1.1. remiantis naujausiais ir oficialiais duomenimis apie pasiūlos elastingumą, kita turima informacija arba remiantis kitų Europos Sąjungos valstybių narių atliktų tyrimų ir (ar) studijų duomenimis;

13.1.2. atsižvelgiant į energijos kiekį, kuris yra sutaupyta taikant energijai pridėtinės vertės mokestį ar akcizą, viršijantį Europos Sąjungoje taikomus minimalius apmokestinimo lygius. Papildomoms efektyvumo politikos priemonėms, įskaitant fiskalines politikos priemones, sutaupyta energija skaičiuojama atskirai.

13.2. įgyvendinant pastatų atnaujinimo (modernizavimo) programas sutaupyta energija vertinama:

13.2.1. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip pasinaudojimas finansine parama, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;

13.2.2. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba, kai vadovaudamiesi nustatytais metodikomis ir kriterijais, tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;

13.3. įgyvendinus energijos vartojimo auditų rekomendacijas pramonės įmonėse sutaupyta energija vertinama:

13.3.1. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumo principas, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;

13.3.2. teoriškai apskaičiuojamą sutaupyta energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba kai vadovaudamiesi nustatytais metodikomis ir kriterijais tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;

13.3.3. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, atsižvelgiant į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidėjimo panašiuose įrenginiuose rezultatus;

13.4. susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo poveikis energijos vartojimo sumažėjimui vertinamas:

13.4.1. atsižvelgiant į apklausų rezultatus, kai nustatoma vartotojų reakcija į patarimus, informavimo kampanijas, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo etiketes, sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų apskaitos prietaisų naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik skaičiuojant dėl pasikeitusio vartotojų elgesio sutaupyta energiją. Jo negalima taikyti skaičiuojant sutaupyta energiją įdiegus fizines efektyvumo priemones;

13.4.2. atsižvelgiant į dalyvaujančiosios šalies taikytas vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones, kurios gali apimti informacijos galutinės energijos vartotojams apie efektyvumo priemonių naudą skelbimą internete, spaudoje, kitose platinamose publikacijose, energijos taupymo

projektų viešinimo renginių organizavimą, konsultacijas telefonu ar vietoje, mokymus kaip eksploatuoti šildymo ar vėdinimo sistemas ir kitas priemones, bet neapsiriboti jomis, ir, kai priemonių poveikis energijos vartojimo sumažėjimui apskaičiuotas pagal Aprašo priede pateiktas švietimo ir konsultavimo priemonių energijos sutaupymo koeficientų reikšmes:

13.4.2.1. įgyvendintos švietimo ir konsultavimo priemonės sutaupyta energija skaičiuojama švietimo ir konsultavimo priemonės energijos sutaupymo koeficiento reikšmę dauginant iš vartotojų, kuriems per vienerius kalendorinius metus buvo taikoma ši priemonė, suvartojamo vidutinio metinio energijos kiekio. Švietimo ir konsultavimo priemonių skaičius tam pačiam vartotojui nėra ribojamas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-253](#), 2018-09-17, paskelbta TAR 2018-09-24, i. k. 2018-14913

13.4.2.2. Aprašo priede pateiktas švietimo ir konsultavimo priemonių tipų sąrašas nėra baigtinis ir gali būti keičiamas gavus pagrįstus dalyvaujančiųjų šalių pasiūlymus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-220](#), 2017-08-25, paskelbta TAR 2017-09-12, i. k. 2017-14508

13.5. susitarimų dėl energijos sutaupymo poveikis energijos vartojimo sumažėjimui vertinamas:

13.5.1. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba kai vadovaudamiesi nustatytais metodikomis ir kriterijais tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;

13.5.2. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumo principas, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;

13.5.3. atsižvelgiant į dalyvaujančiosios šalies Energetikos ministerijai pateiktos metinės ataskaitos apie sutaupyta energiją duomenis.

14. Metinė sutaupyta energija, įgyvendinus efektyvumo priemones, kai žinomas energijos suvartojimas iki įgyvendinant efektyvumo priemones ir jas įgyvendinus, apskaičiuojama iš metinio energijos suvartojimo iki efektyvumo priemonių įgyvendinimo atimant metinį energijos suvartojimą įgyvendinus efektyvumo priemones.

15. Kai nėra galimybės išmatuoti energijos suvartojimą prieš efektyvumo priemonių įgyvendinimą ir jas įgyvendinus arba tai atlikti yra ekonomiškai netikslinga, sutaupyta energijai apskaičiuoti naudojamos statybos techniniuose reglamentuose nustatytos vertės. Šiuo atveju sutaupyta energija apskaičiuojama parenkant nustatytąją vertę ir dauginant ją iš įgyvendintų efektyvumo priemonių skaičiaus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Ataskaita yra vieša ir skelbiama Energetikos ministerijos ir Energetikos agentūros interneto svetainėse.

17. Pasikeitus teisės aktams, turi būti įvertintas poreikis keisti Aprašą ir, prireikus, gali būti parengtas Aprašo keitimas.

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO PRIEMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMO KOEFIICIENTŲ REIKŠMĖS

Eil. Nr.	Švietimo ir konsultavimo priemonės tipas	Energijos sutaupymo koeficientas
1.	Informacija apie elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones	
1.1.	Informacijos skelbimas interneto svetainėje	0,0025
1.2.	Informacijos skelbimas spaudoje ar spaudiniuose	0,0025
1.3.	Palyginamosios analizės vartotojų grupėje kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudinyje	0,005
1.4.	Projektų viešinimo renginys	0,0025
1.5.	Konsultacijos elektroniniu paštu, tiesiogiai internetu ar telefonu gavus vartotojo prašymą	0,004
1.6.	Konsultacijos atvykus pas vartotoją	0,02
1.7.	Elektros energijos matuoklių ar kitokios matavimo įrangos skolinimas	0,04
1.8.	Vėdinimo sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai	0,05
2.	Informacija apie šilumos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones	
2.1.	Informacijos skelbimas interneto svetainėje	0,0025
2.2.	Informacijos skelbimas spaudoje ar spaudiniuose	0,002
2.3.	Palyginamosios analizės vartotojų grupėje kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudinyje	0,005
2.4.	Projektų viešinimo renginys	0,0025
2.5.	Konsultacijos elektroniniu paštu, tiesiogiai internetu ar telefonu gavus vartotojo prašymą	0,004
2.6.	Konsultacijos atvykus pas vartotoją	0,05
2.7.	Šilumos energijos matuoklių ar kitokios matavimo įrangos skolinimas	0,03
2.8.	Šildymo sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai	0,05
2.9.	Šilumos punktų efektyvaus eksploatavimo mokymai	0,07
3.	Informacija apie dujų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones	
3.1.	Informacijos skelbimas interneto svetainėje	0,0025
3.2.	Informacijos skelbimas spaudoje ar spaudiniuose	0,002
3.3.	Palyginamosios analizės vartotojų grupėje kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudinyje	0,005
3.4.	Projektų viešinimo renginys	0,0025
3.5.	Konsultacijos elektroniniu paštu, tiesiogiai internetu ar telefonu gavus vartotojo prašymą	0,004
3.6.	Konsultacijos atvykus pas vartotoją	0,05
3.7.	Dujas naudojančių sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai	0,05

Papildyta priedu:

Nr. [1-220](#), 2017-08-25, paskelbta TAR 2017-09-12, i. k. 2017-14508

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-220](#), 2017-08-25, paskelbta TAR 2017-09-12, i. k. 2017-14508

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-253](#), 2018-09-17, paskelbta TAR 2018-09-24, i. k. 2018-14913

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-340](#), 2018-12-17, paskelbta TAR 2018-12-18, i. k. 2018-20668

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo